

Ποιος ήταν σε επαφή με τον Νέστορα Μαχνό

Συνέντευξη με τον Pio Turroni από τον Luciano Ferraresi

Θεωρήθηκε ενδιαφέρον για τους αναγνώστες να ανατεθεί η παρουσίαση των απομνημονευμάτων του Μαχνό στη φωνή ενός συντρόφου που ήταν σε επαφή μαζί του κατά τα τελευταία χρόνια της ζωής του. Ο Pio Turroni συναντήθηκε με τον Ρώσο επαναστάτη στο Παρίσι, όπου και οι δύο βρίσκονταν στην εξορία (ο πρώτος ξεφεύγοντας από τον Φασισμό, ο δεύτερος από τον Μπολσεβικισμό). Απαντώντας σε πολλές ερωτήσεις (ανεξάρτητα από οποιαδήποτε προσωπική άποψη όσον αφορά τον αναρχικό αγώνα) μας παρέχει πολύτιμες μαρτυρίες σχετικά με τον πιο διάσημο συμμετέχοντα στα επαναστατικά κινήματα και υποστηρικτή της αναρχικής κομμουνιστικής εμπειρίας στη Ρωσία.

Luciano Ferraresi: Για τον ουκρανικό πληθυσμό, ο Μαχνό ήταν ένας θρυλικός ήρωας. Πώς αυτός ο σύντροφος συμπεριφερόταν απέναντι στους άλλους που σίγουρα δεν είχαν το ίδιο κύρος με αυτόν;

Pio Turroni: Δύο πράγματα με εντυπωσίασαν ιδιαίτερα στον Μαχνό που μου άρεσαν - η ευγένεια της προσωπικότητάς του και η αδελφική και συγκρατημένη συμπεριφορά του απέναντι στους συντρόφους του. Η μετριοφροσύνη του ήταν πραγματικά υποδειγματική - παρ' ότι ήταν ένα εξαιρετικά προσπελάσιμο άτομο. Επεδείκνυε μια αξιοσημείωτη απροθυμία όταν έπρεπε να μιλήσει για τον εαυτό του ή για τα γεγονότα του οποίου ήταν πρωταγωνιστής.

Με εξέπληξε και ένα χαρακτηριστικό που μοιράστηκε με τους άλλους Ρώσους εξόριστους, που ήταν η ακραία αξιοπρέπεια που τον οδήγησε να αποφύγει τη συνδρομή των συντρόφων και που επιτάχυνε τον θάνατό του, καθώς δεν είχε τη θεραπεία που θα μπορούσε να ωφελήσει την υγεία του. Θυμάμαι συχνά ότι τον έχει δει να δειπνεί με καφέ και κρουασάν.

LF: Στα βιβλία του "Η ζωή μου" και στην "Ιστορία της Ρωσικής Επανάστασης", ο Τρότσκι δεν αναφέρει καν τον Μαχνό, και αυτή η παράλειψη φαίνεται περίεργη εάν θυμηθούμε ότι ήταν ο σύντροφός μας που νίκησε τους στρατούς των Αυστρογερμανών, την ουκρανική μπουρζουαζία και τους "Λευκούς" (Denikin, Petliura και Wrangel αντίστοιχα) που αρκετό καιρό κρατούσαν καθηλωμένο τον Κόκκινο Στρατό (που δημιούργησε και είχε επικεφαλής τον Τρότσκι) ο οποίος είχε καθήκον να καταστρέψει και να αποτρέψει την υλοποίηση του αναρχικού κομμουνισμού στην Ουκρανία. Τι σκέφτηκε ο Μάχνο για τον άνθρωπο που προηγήθηκε του Στάλιν στη μαζική εξόντωση εκείνων που αντιτάχθηκαν στην πολιτική του (στην πραγματικότητα σφαγίασε και απέλασε εκατοντάδες χιλιάδες Ουκρανούς);

PT: Ήταν η υπεροψία του Τρότσκι πάνω απ' όλα που τον απέκρουε, το σύστημά του να καταστρέψει πρώτα τον αντίπαλο μέσω των ψεμάτων, και μετά φυσιολογικά. Ένα σύστημα που κληρονομήθηκε αργότερα από τον Στάλιν και άλλους.

Κατά τον ίδιο τρόπο, θυμάμαι ότι στο Παρίσι οι Μπολσεβίκοι άρχισαν να κατηγορούν τον Μαχνό ότι καταδίωκε τους Εβραίους (και γνωρίζουμε καλά ότι ο Βολίν, ο οποίος ήταν Εβραίος, συνεργάστηκε με τον Μαχνό και λόγω της προστασίας που είχε ο τελευταίος πάντα βοηθούσε τις εβραϊκές κοινότητες).

Ο σύντροφός μας αμφισβήτησε τους Μπολσεβίκους σε μια δημόσια συζήτηση που διεξήχθη στο "Salle Wagram" (μια αίθουσα συνεδρίων που χρησιμοποιείται συχνά από όλο το προοδευτικό κίνημα), όπου κατήγγειλε τα ψέματά τους και τους στενοχώρησε με την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων και μαρτύρων που συμμετείχαν στις εκδηλώσεις που οι Μπολσεβίκοι μιλούσαν.

LF: Διαβάζοντας το "Η Ρωσική Επανάσταση στην Ουκρανία", υπάρχει ένα επεισόδιο (το επεισόδιο Leon Schneider) που δίνει την εντύπωση ότι οι αναρχικές ομοσπονδίες και ομάδες συμπεριφέρονταν με εξαιρετικά σκληρό τρόπο προς εκείνους τους μαχητές που ήταν η αιτία δημόσιου σκανδάλου συμπεριφερόμενες με έναν τρόπο που δεν ταιριαζε με τα δημόσια καθήκοντα που έπρεπε να εκτελούν. Τι μπορείτε να πείτε σχετικά με αυτό;

PT: Η υπόθεση Schneider προέκυψε κατά τη διάρκεια μιας ιδιαίτερα σοβαρής στιγμής: οι αναρχικοί έπρεπε να απαντήσουν στους αγρότες σχετικά με τις κατηγορίες που ο Schneider, μέσω της συμπεριφοράς του, τους είχε φέρει από τους αντεπαναστάτες. Ο αντι-αυταρχισμός των μαχνοβιστών αποδείχθηκε, ωστόσο, από τα χαρακτηριστικά των κοινοτήτων τους και από το στρατό τους, ο οποίος αποτελείται αποκλειστικά από εθελοντές.

LF: Ο Μαχνό υπήρξε ένθερμος υποστηρικτής του ενιαίου μετώπου όλων των επαναστατικών δυνάμεων ενάντια στον κοινό εχθρό. Μετά την τραγική εμπειρία της συμμαχίας με τις μαρξιστικές δυνάμεις, ποια επαναστατική λύση πρότεινε στους αναρχικούς στον αγώνα για τον κομμουνισμό, έχοντας κατά νου την παρουσία άλλων δυνάμεων που είναι εχθρικές προς το status quo;

PT: Ο Μαχνό, στην επαφή του με τους αγρότες, είχε παρατηρήσει πόσο δύσκολο ήταν να επιτευχθεί μια αναρχική επανάσταση με άνδρες που είχαν συνηθίσει σε πατερναλιστικές μορφές (ο ίδιος ήταν γνωστός ως «batko» ή μικρός πατέρας) και δεν είχαν πολιτική κατάρτιση.

Το πρώτο καθήκον των αναρχικών επαναστατών ήταν επομένως η εκπαίδευση των μαζών.

Όπως μπορούμε επίσης να διαβάσουμε στα απομνημονεύματά του, αποδίδει μεγάλη σημασία στην οργάνωση, η οποία θα μπορούσε να δώσει πραγματική δύναμη στον αναρχισμό και η απουσία της οποίας από τους Ρώσους αναρχικούς διευκόλυνε τον θρίαμβο των μπολσεβίκων.

Φυσικά, δεδομένης της δυστυχούς εμπειρίας, η συμμαχία με τους μαρξιστές δεν ήταν πλέον εφικτή - ο μακιαβελισμός τους στην υπηρεσία του κόμματος και το αυταρχικό κράτος μπορούν μόνο να τους κάνουν δυνητικούς εχθρούς. Οι αναρχικοί κομμουνιστές θα πρέπει να βάλουν τον εαυτό τους στον αγώνα εναντίον των συντηρητικών.

LF: Θυμάμαι ότι κάποτε είπατε ότι είχατε δει τον Μαχνό λίγο πριν το θάνατό του. Υπάρχει κάτι που θα θέλατε να μας πείτε γι' αυτό;

PT: Λίγες μέρες πριν πεθάνει πληροφορήθηκα, μέσω ενός τηλεγραφήματος από έναν σύντροφο, ότι ο Μαχνό εξέφρασε την επιθυμία να με δει. Πήγα στο νοσοκομείο όπου νοσηλευόταν. Ήξερε ότι ο θάνατός του ήταν επικείμενος, αλλά δεν τον ενοχλούσε. Θυμάμαι τον τρόπο με τον οποίο άναψε το πρόσωπό

του όταν μου είπε πόσο σίγουρος ήταν ότι τα μάτια των εργατών θα άνοιγαν στη φρίκη του Μπολσεβικισμού - θα έβλεπαν τελικά στον αναρχικό κομμουνισμό τον μόνο αυθεντικό επαναστατικό τρόπο και θα ανακάλυπταν τη μεγάλο επαναστατική ώθηση για την επιτυχία, οι καρποί των οποίων θα ανήκουν πραγματικά σε όλους.

Έτσι πρέπει να θυμόμαστε τον σύντροφό μας Μαχνό, χαμογελαστό και πιστεύοντας στην Επανάσταση μας. Ας προσπαθήσουμε επίσης να αξιοποιήσουμε στο έπακρο την πλούσια εμπειρία του ως ένα πολύτιμο μέσο για τους σημερινούς αγώνες.

Pio Turrone - Luciano Ferraresi

Ιούλης 1969

**Η συνέντευξη αυτή περιλαμβάνονταν στην ιταλική έκδοση του πρώτου τόμου των απομνημονευμάτων του Μαχνό "Η Ρωσική Επανάσταση στην Ουκρανία (March 1917 - April 1918)", που κυκλοφόρησε στην Ιταλία τον Αύγουστο του 1971 από τις Edizioni "LaFiaccola". Αγγλική μετάφραση: Nestor McNab. Ελληνική Μετάφραση: "Ούτε Θεός-Ούτε Αφέντης".*